

НАЗИВ ПРОЈЕКТА **ЗА БУДУЋА ПОКОЛЕЊА**

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА: Удружење ратних ветерана 1999. године општине Власотинце
ФИНАНСИЈЕР ПРОЈЕКТА: Министарство за рад запошљавање социјална и борачка питања Републике Србије

Удружење ратних ветерана 1999. године

Општине Власотинце

ЦЕРСКА БИТКА 1914

Церска битка (позната као и Јадарска битка) је војни сукоб вођен између Аустроугарске и Србије у августу 1914. године на планини "Цер" и селима у непосредној околини планине као и Шапца у Првом светском рату 1914-1918. године. Битка је била део прве аустроугарске офанзиве на Србију и избила је у ноћи 15. августа када су делови српске Комбиноване дивизије I позива наишли на аустроугарске извиднице улогорене на источним падинама Церске планине у близини села Текериш. Борбе које су уследиле прерасле су у битку за контролу неколико градића и села у околини планине, као и за контролу Шапца. Морал аустроугарских трупа је 19. августа опао и хиљаде војника су се повукли у Аустроугарску, а многи су се подавили у Дрини бежећи у паници.

Срби су 24. августа опет ушли у Шабац, чиме се битка званично завршила. Битка је била у сусрету, маневарског типа, што значи да у току битке нису коришћени ровови, будући да су они у овом рату коришћени први пут крајем 1914. после битке на Марни. Борба је вођена и завршена је у року од 9 дана. Током битке циљ српске војске било је заузимање кота Косанин град и Трајан. У току десетодневне битке српски губици су износили 3.000 мртвих и 15.000 рањених. Аустроугарски губици су били знатно већи. Било је 8.000 мртвих војника, 30.000 рањених и 4.500 заробљених. Српска победа над бројно надмоћнијим непријатељем је означила прву победу Савезника у Првом светском рату.

КОЛУБАРСКА БИТКА 1914.

Колубарска битка или Суворорска битка је најзначајнија битка између војске Краљевине Србије и Аустроугарске у Првом светском рату. Вођена је у новембру и децембру 1914. године на фронту од преко 200 km на простору долине реке Колубаре, обронцима планине Суворор и обронцима планине Маљен, тако да је терен Колубарске битке био превасходно брдовит. Окончана је успешном противофанзивом коју су извеле снаге Прве армије под командом генерала Живојина Мишића, против бројније и боље опремљене аустроугарске војске, у тренутку када је цео свет очекивао вести о капитулацији Краљевине Србије. Битка је у својим фазама била рововског типа.

После победе српске војске у Колубарској бици на српском фронту до почетка јесени 1915. завладало је затишје. Уочи Колубарске битке Српска војска је имала око 270.000 војника, 426

топова и 180 митраљеза. Врховни командант био је регент Александар I Карађорђевић, а начелник штаба Врховне команде војвода Радомир Путник.

БИТКА НА МОРАВИ 1915.

Битка на Морави (14. октобар — 25. новембар 1915) била је део Тројне инвазије на Србију. Рејон ратних дејстава био је од Неготина до Лесковца. Због велике надмоћи не само у људству већ и у артиљерији, Бугарска прва армија је након 10 дана жестоких борби потиснула Србе до долине Мораве. У почетку, због оштре климе и тешког терена, бугарско напредовање је било споро. Упркос очајничком отпору бранилаца, дошло је до бугарског продора у близини Пирота, а Срби су се повукли ка реци Тимок. Под командом генерал-потпуковника Климента Бојаџијева прво су освојене области Ниша и Алексинца, и долина Мораве, током првих 10 дана, ради спајања са XI Немачком армијом. 26.10.1915 освојени су Пирот и Зајечар. Бугари су продрли око 90 км на територију Србије. Срби су изгубили 6.000 људи, 60 топова и велике количине војне опреме.

БИТКА НА ОВЧИЈЕМ ПОЉУ

Битка на Овчем Пољу или Напади Бугара на железничку пругу прије објаве рата 1915.

У 1915. години, све до почетка октобра, било је на фронтovima затишје, изузев мањих чарки. Живот се одвијао у релативном миру и могле су се на неки начин регулисати потребе грађана за коришћењем железнице, па је то и учињено. У међувремену, одвијао се и међународни саобраћај преко Цариброда и Солуна. Нарочито преко Солуна. Овим путем су нам стизале све ратне потребе од наших савезника, највише муниција из Француске. Међутим, пут кроз Македонију био је угрожен упадом комитских чета из Бугарске.

Српској влади у Нишу јављено је 20. марта 1915. године да су 19. марта бугарске комитске чете извршиле напад на железничку пругу код Струмице. Било је комита у униформи у јачини једнога пука, под водством бугарских официра. Било је доста мртвих и рањених на обе стране. Од нападача било је бар 30 мртвих (неки су били покупљени). Српска војска је изгубила 50 војника и радника железнице. Многи су побијени ноћу при препадy. Пет наших чувара на струмичкој станици нађени су упола изгорели. Међу нападачима било је Бугара, Турака и Аустријанаца. Код погинулих нађена су документа аустроугарских војника и разна друга документа. Напад је извршен и на Валандово. Наоружани су били бомбама и муницијом бугарске и турске војске. Из саслушања заробљених нападача утврђено је да је напад организован у Бугарској. Границу је прешло око 3.000 Бугара, Турака и Аустријанаца. При упаду су увек одводили Србе и Турке у великом броју. Овом приликом нису успели пругу да оштете. Ноћу 26 — 27. марта 1915. Бугари су поново покушали да прекину пругу експлозијом код моста на км 136,5 — али су и овога пута одбијени.

МОЈКОВАЧКА БИТКА 1916

Мојковачка битка је вођена од 6. јануара до 7. јануара 1916. године у околини Мојковца и у њој је Санџачка војска Краљевине Црне Горе успешно зауставила аустроугарску офанзиву, чиме је омогућено повлачење Војске Краљевине Србије преко делова краљевине Црне Горе ка Јадранском мору. Војском Краљевине Црне Горе је командовао сердар Јанко Вукотић. То је уједно била и последња војна операција војске Краљевине Црне Горе, која 1918. године улази у састав Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца.

Мојковачка битка је заправо само завршна фаза једне веће војне операције познате под називом „Мојковачка операција“, а односи се на дејство црногорске санџачке војске јачине од око 30.000 војника, која је бранила фронт од бококторског залива па све до Златибора и Ужица од октобра 1915. до јануара 1916. године. У почетку није

било већих окршаја, али када је аустроугарска војска приметила да српска војска има намеру да се повлачи преко територије краљевине Црне Горе, схватила је да би пресецањем тог повлачења у потпуности разорила српску војску и истовремено заузела Црну Гору. Тада аустроугарска војска сва расположива средства баца у том правцу.

Главни део аустроугарске војске (20.000 војника са око 70 топова) налазио се на линији Рожаје, Сеница, Бијело Поље. Други део нападао је из правца Пљеваља према Прибоју и даље према Мојковцу и Белом Пољу.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

ОПШТИНА
ВЛАСОТИНЦЕ